

Przedmiotowy system oceniania. Klasa 4. Zakres rozszerzony

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Europa i świat podczas II wojny światowej					
1. Obrona Polski w 1939 r.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia i pokazuje na mapie najważniejsze bitwy wojny obronnej 1939 r.; wyjaśnia pojęcia: <i>Blitzkrieg</i> i wojna totalna; wymienia przykładowe skutki walk z września i początków października 1939 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację międzynarodową przed wybuchem II wojny światowej; wymienia cele polityki Niemiec i ZSRS przed wybuchem II wojny światowej; przedstawia okoliczności ataku ZSRS na Polskę. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia i ocenia rolę Stefana Starzyńskiego w bronie Warszawy oraz znaczenie obrony Westerplatte; przedstawia udział ludności cywilnej w obronę kraju we wrześniu 1939 r.; przedstawia działania Wielkiej Brytanii i Francji w pierwszych tygodniach II wojny światowej; wyjaśnia, dlaczego wojnę obronną Polski można określić jako wojnę totalną. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje pozycję międzynarodową Polski w przeddzień wybuchu II wojny światowej; przedstawia bilans walk z września i początków października 1939 r.; ocenia szanse Polaków w wojnie obronnej 1939 r.; wyjaśnia, dlaczego obrona bunkrów pod Wizną jest określana jako <i>polskie Termopile</i>. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia wydarzenia, które miały miejsce w okolicach jego miejscowości we wrześniu i początkach października 1939 r.; przedstawia sylwetkę Juliana Bryana i jego rolę w Warszawie w 1939 r.
2. Działania wojenne w latach 1939–1942	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie tereny opanowane przez III Rzeszę i ZSRS w latach 1939–1940; pokazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew z lat 1939–1942; wyjaśnia pojęcie „dziwna wojna”; wymienia przyczyny ataku III Rzeszy na ZSRS. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie tereny zaatakowane przez Włochy w latach 1940–1941; przedstawia sytuację na Bałkanach w latach 1940–1941; charakteryzuje etapy bitwy o Anglię; przedstawia przebieg II wojny światowej na Dalekim Wschodzie w latach 1941–1942. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje ekspansję Japonii od lat 30. XX w.; wyjaśnia, dlaczego Hitler zaatakował Wielką Brytanię; wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja militarna Włochów wpłynęła na niemieckie plany wojenne; wyjaśnia znaczenie walk na Atlantyku dla przebiegu II wojny światowej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co sprzyjało Hitlerowi, a co przyczyniało się do jego porażek w prowadzeniu działań wojennych przeciw aliantom w latach 1939–1940; porównuje metody stosowane przy zajmowaniu terenów przez ZSRS wobec Finlandii oraz republik bałtyckich; wyjaśnia, co ułatwiło Hitlerowi zajmowanie terenów ZSRS, i co spowodowało jego ostateczną porażkę. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia postaci i wydarzenia, do jakich odwoływały się państwa prowadząc kampanię propagandową w czasie pierwszych lat II wojny światowej.

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
3. Polityka Niemiec w okupowanej Europie	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy polityki III Rzeszy wobec państw okupowanych; wymienia przykłady realizacji Generalnego Planu Wschodniego; wyjaśnia pojęcia związane z polityką III Rzeszy wobec ludności żydowskiej: getto, obóz zagłady, ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej, konferencja w Wannsee, Holokaust; przedstawia znaczenie konferencji w Wannsee. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia różnice w polityce niemieckiej wobec krajów okupowanych w Zachodniej i Środkowo-Wschodniej Europie; wymienia przykłady działań ruchu oporu w Europie; wyjaśnia, od czego zależało zaangażowanie ludności w ruch oporu w krajach okupowanych; przedstawia cele Generalnego Planu Wschodniego. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polegał Generalny Plan Wschodni; charakteryzuje działalność ruchu oporu w krajach europejskich; wymienia przykłady kolaboracji z władzami niemieckimi w krajach okupowanych; wyjaśnia, dlaczego nazwisko Vidkuna Quislinga stało się synonimem kolaboracji; charakteryzuje politykę III Rzeszy wobec ludności żydowskiej. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co wpływało na różną politykę Niemców wobec krajów okupowanych; wymienia inne grupy ludności, które poddano eksterminacji i wyjaśnia dlaczego; przedstawia rolę Kierownictwa Akcji Specjalnych w działalności ruchu oporu w krajach okupowanych; wyjaśnia przyczyny różnic pomiędzy trzema grupami partyzanckimi działającymi na terenie Jugosławii. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady konkretnych akcji podejmowanych przez ruch oporu na terenie Europy Zachodniej i Południowej; podaje konkretne przyczyny pacyfikacji poszczególnych miejscowości w okupowanej Europie (mogą być inne miejscowości niż wymienione w podręczniku).
4. Wielka koalicja antyhitlerowska	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia dokumenty, które były podstawą powstania wielkiej koalicji; wymienia przykładowe postanowienia <i>Karty atlantyckiej</i>; wymienia etapy kształtowania się koalicji antyhitlerowskiej; wymienia przykładowe postanowienia konferencji w Teheranie i Jaltcie. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe postanowienia <i>Deklaracji Narodów Zjednoczonych</i>; przedstawia cele i program koalicji antyhitlerowskiej; przedstawia okoliczności zwołania i znaczenie konferencji w Teheranie i Jaltcie. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces kształtowania się wielkiej koalicji; przedstawia stosunek Stanów Zjednoczonych do wojny przed ich formalnym przystąpieniem do koalicji antyhitlerowskiej; wyjaśnia znaczenie <i>Lend-Lease Act</i> dla sytuacji wojennej w Europie; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co było przyczyną różnic w tonie koalicji antyhitlerowskiej i jak wpływało to na jej funkcjonowanie; przedstawia pozycję Francuzów w koalicji antyhitlerowskiej; wyjaśnia, w jaki sposób okoliczności zwołania konferencji wielkiej trójki w Teheranie i Jaltcie wpłynęły na pozycję jej uczestników. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Francja nie była sygnatariuszem <i>Deklaracji Narodów Zjednoczonych</i> z 1942 r.
5. Przełom na frontach i zakończenie II wojny światowej	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia i pokazuje na mapie miejsca przełomowych bitew II wojny światowej; wyjaśnia, w jaki sposób wpłynęły one na sytuację na frontach II wojny światowej. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co przyczyniło się do zwycięstwa aliantów w II wojnie światowej; wymienia skutki II wojny światowej. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co przesądziło o zwycięstwie aliantów na Dalekim Wschodzie; charakteryzuje sytuację we Włoszech po obaleniu B. Mussoliniego; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia zachowanie sojuszników III Rzeszy pod koniec II wojny światowej i wyjaśnia, co wpływało na podejmowane przez nich działania; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> porównuje sposób prowadzenia działań wojennych i postęp techniczny w czasie I i II wojny światowej.

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
			<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje społeczno-gospodarcze skutki II wojny światowej. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje trudności militarne i gospodarcze III Rzeszy w ostatnich latach II wojny światowej; przedstawia bilans II wojny światowej. 	
II. Polska w latach II wojny światowej					
6. Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie linię podziału państwa polskiego między okupantów oraz podziały ziem okupowanych przez III Rzeszę i ZSRS; wymienia przykłady polityki władz niemieckich wobec ludności polskiej na ziemiach okupowanych; wymienia przykładowe represje wobec Polaków pod okupacją sowiecką. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia cele i politykę władz niemieckich wobec Polaków na ziemiach wcielonych do III Rzeszy i w Generalnym Gubernatorstwie; charakteryzuje politykę władz sowieckich wobec obywateli polskich na ziemiach okupowanych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie zmiany podziału ziem polskich po 1941 r. i wyjaśnia przyczyny tych zmian; przedstawia konsekwencje zmian administracyjnych przeprowadzonych na ziemiach polskich pod okupacją sowiecką; przedstawia cele polityki władz niemieckich wobec Polaków w Generalnym Gubernatorstwie; wyjaśnia, co to była policja granatowa. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny różnic w polityce Niemiec wobec Polaków na ziemiach okupowanych; charakteryzuje sytuację gospodarczą na ziemiach polskich pod okupacją niemiecką; wyjaśnia, co oznaczało przyjęcie volkslisty i jak traktowano Polaków, którzy się na niej znaleźli na ziemiach wcielonych do III Rzeszy i w Generalnym Gubernatorstwie; przedstawia sytuację Polaków na Wileńszczyźnie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> na wybranym przykładzie przedstawia losy powstańców śląskich i ich rodzin w czasie II wojny światowej; wyjaśnia, co to była Rada Główna Opiekuńcza.
7. Ludobójcza polityka okupantów wobec obywateli II Rzeczypospolitej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe działania władz niemieckich i sowieckich, mające na celu likwidację polskiej elity; wymienia przykładowe obozy koncentracyjne i obozy zagłady, do których wywożono obywateli II Rzeczypospolitej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje politykę okupanta niemieckiego i sowieckiego wobec polskich elit; przedstawia losy polskich oficerów wziętych do niewoli sowieckiej; charakteryzuje postawy Polaków wobec ludności żydowskiej w czasie II wojny światowej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia politykę odpowiedzialności zbiorowej stosowaną przez władze niemieckie; wyjaśnia, co wpływało na postawy Polaków wobec Żydów w czasie II wojny światowej; wyjaśnia, czym była zbrodnia wołyńska. 	<p>Uczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia stosunek Niemców do Ukraińców w czasie II wojny światowej; charakteryzuje stosunki polsko-ukraińskie w Małopolsce Wschodniej i na Wołyniu w czasie II wojny światowej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego władze sowieckie inaczej traktowały ludność białoruską i ukraińską niż polską i na czym polegały te różnice.

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację ludności żydowskiej na okupowanych ziemiach polskich; • wyjaśnia, czym była zbrodnia katyńska. 				
8. Władze polskie na uchodźstwie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia osoby pełniące funkcje państwowe na uchodźstwie; • wymienia postanowienia układu Sikorski-Majski; • wyjaśnia, co spowodowało zerwanie stosunków z ZSRS; • przedstawia działalność Jana Karskiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia okoliczności powstania polskich władz na uchodźstwie; • wymienia cele działań rządu polskiego na uchodźstwie; • przedstawia przykładowe wydarzenia, które wpłynęły na relacje polsko-sowieckie w czasie II wojny światowej; • wymienia przykładowe działania polskich władz na uchodźstwie, podjęte w obronie ludności żydowskiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co wpływało na relacje polsko-sowieckie w czasie II wojny światowej; • przedstawia losy Polskiej Armii na Wschodzie; • przedstawia działania polskich władz na uchodźstwie, podjęte w obronie ludności żydowskiej; • wymienia działania władz polskich na uchodźstwie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co wpływało na pozycję międzynarodową władz polskich na uchodźstwie; • ocenia zasadność opuszczenia ZSRS przez Armię Andersa; • ocenia, które cele udało się zrealizować władzom polskim na uchodźstwie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje działalność grupy Aleksandra Ładosia z działaniami Aristidesa de Sousy Mendesa; • przedstawia przykładowe losy dzieci, które opuściły ZSRS razem z Armią Andersa.
9. Polskie Państwo Podziemne	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia organy wojskowe i cywilne Polskiego Państwa Podziemnego; • wymienia Komendantów Głównych AK; • przedstawia działalność pionu wojskowego Polskiego Państwa Podziemnego; • wymienia przykładowe działania pionu cywilnego Polskiego Państwa Podziemnego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia proces formowania się struktur wojskowych Polskiego Państwa Podziemnego; • przedstawia działalność małego sabotażu; • wymienia Delegatów Rządu na Kraj; • charakteryzuje powstanie w getcie warszawskim; • przedstawia działalność pionu cywilnego Polskiego Państwa Podziemnego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje partyzantkę powrześniową; • wymienia organizacje wojskowe, które powstawały na ziemiach okupowanych i przedstawia cele ich działania; • przedstawia struktury Szarych Szeregów i charakteryzuje ich działalność; • wymienia przykładowe konkretne akcje podejmowane przez Polskie Państwo Podziemne. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego dochodziło do zmian w strukturach wojskowych Polskiego Państwa Podziemnego; • ocenia, jakie znaczenie miała działalność Polskiego Państwa Podziemnego dla Polaków. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, jak wyglądała współpraca między organizacjami żydowskimi a Polskim Państwem Podziemnym; • wskazuje, kiedy w przeszłości Polacy stworzyli podobne struktury organizacyjne.

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
10. Polacy na frontach II wojny światowej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia i pokazuje na mapie najważniejsze bitwy z udziałem polskich oddziałów; przedstawia rolę polskich lotników w bitwie o Anglię; przedstawia okoliczności tworzenia dwóch armii polskich w ZSRS. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces kształtowania się Polskich Sił Zbrojnych; przedstawia znaczenie wybranych bitew, w których brały udział oddziały polskie; przedstawia szlak bojowy 2. Korpusu Polskiego gen. Władysława Andersa. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia dokumenty dające Polakom możliwość tworzenia armii u boku państw sojuszniczych; wymienia przykładowe miejsca tworzenia polskich oddziałów i wyjaśnia, dlaczego właśnie tam one powstawały; przedstawia rolę polskiej Marynarki Wojennej w czasie II wojny światowej; przedstawia znaczenie bitew i rolę, jaką odegrały w nich oddziały polskie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje okoliczności tworzenia dwóch polskich armii w ZSRS; przedstawia szlak bojowy wybranych oddziałów polskich w tym Armii Berlinga; ocenia wkład polskich oddziałów w działania wojenne II wojny światowej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia stosunek mieszkańców miast europejskich do oddziałów PSZ.
11. Polityka sowiecka w stosunku do Polski 1942–1944	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia organizacje komunistyczne i organy władzy komunistycznej powstałe na ziemiach polskich; przedstawia program polskich komunistów; wymienia postanowienia <i>Manifestu PKWN</i>. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces kształtowania się władz komunistycznych na ziemiach polskich; przedstawia relacje między Polskim Państwem Podziemnym a Polską Partią Robotniczą; charakteryzuje działalność polskich komunistów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia cele powstania polskich organizacji komunistycznych; charakteryzuje stosunki komunistów ze Związkiem Sowieckim i ich wpływ na sytuację Polaków w ZSRS. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację polskich komunistów w latach 1939–1942; wyjaśnia różnice między programami polskich komunistów i Rady Jedności Narodowej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia losy przykładowych komunistów polskich lub Polaków sympatyzujących z komunizmem, którzy na początku wojny znaleźli się na terenach okupowanych przez ZSRS.
12 Akcja „Burza” i powstanie warszawskie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia założenia akcji „Burza”; wymienia przykładowe przyczyny wybuchu powstania warszawskiego; wymienia przykładowe wydarzenia z powstania warszawskiego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe działania podjęte w ramach akcji „Burza”; przedstawia przebieg powstania warszawskiego; wymienia dowódcę powstania warszawskiego; przedstawia skutki powstania warszawskiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia okoliczności wybuchu powstania warszawskiego; charakteryzuje stosunek ludności cywilnej do walk powstańczych w Warszawie; przedstawia stosunek wojsk niemieckich i wspierających je jednostek do powstańców i ludności cywilnej Warszawy; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje pozycję międzynarodową władz polskich na uchodźstwie po śmierci gen. W. Sikorskiego; ocenia szanse realizacji założeń akcji „Burza”; wyjaśnia, co wpływało na stosunek ludności cywilnej do powstania warszawskiego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia zasadność wybuchu powstania warszawskiego przedstawiając argumenty zwolenników i przeciwników jego wybuchu.

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe skutki powstania warszawskiego. 		<ul style="list-style-type: none"> przedstawia stosunek aliantów do powstania warszawskiego i wyjaśnia, co miało wpływ na ich postępowanie. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia bilans powstania warszawskiego; charakteryzuje zmiany pamięci zbiorowej o powstaniu warszawskim. 	
III. Polska i świat po II wojnie światowej					
13. Europa po II wojnie światowej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie zmiany polityczne, które nastąpiły w wyniku II wojny światowej; wymienia cele działalności Organizacji Narodów Zjednoczonych; wymienia organy ONZ; wymienia postanowienia konferencji poczdamskiej w sprawie Niemiec. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakie treści zawiera Karta Narodów Zjednoczonych; wymienia przykładowe uprawnienia organów ONZ; wymienia przykładowe organizacje afiliowane i współpracujące z ONZ; wyjaśnia, na czym polegała polityka 4D; przedstawia znaczenie procesu norymberskiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i wskazuje kierunki migracji ludności po II wojnie światowej; przeobraża okoliczności powołania Organizacji Narodów Zjednoczonych; wyjaśnia, w jaki sposób starano się poprawić skuteczność działania ONZ w stosunku do skuteczności działań Ligi Narodów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia okoliczności zwołania konferencji wielkiej trójki w Poczdamie; przedstawia rolę Trybunału w Tokio; ocenia, jak II wojna światowa wpłynęła na układ sił w Europie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe misje pokojowe ONZ; ocenia, czy Organizacja Narodów Zjednoczonych spełniła pokładane w niej nadzieje.
14. Początki zimnej wojny 1945–1955	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia: zimna wojna, żelazna kurtyna, doktryna Trumana, plan Marshalla, NATO, Układ Warszawski; przedstawia proces powstania dwóch państw niemieckich po II wojnie światowej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia okoliczności powstania Sojuszu Północnoatlantyckiego i Układu Warszawskiego; wyjaśnia, jaką rolę odegrał plan Marshalla i doktryna Trumana; wyjaśnia, jaką rolę miały odgrywać NATO i Układ Warszawski. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces wzrostu wpływów komunistów i Związku Sowieckiego po II wojnie światowej; wyjaśnia rolę Kominformu; wymienia przyczyny i skutki wojny koreańskiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rywalizację między Związkiem Sowieckim a Stanami Zjednoczonymi do połowy lat 50. XX w.; wyjaśnia, w jaki sposób starano się ograniczyć wpływy komunistyczne w Europie Zachodniej i Południowej; wyjaśnia, jaką rolę odegrało Radio Wolna Europa. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia na wybranym przykładzie państwa Europy Środkowo-Wschodniej, na czym polegała taktyka salami.
15. Ziemie polskie po II wojnie światowej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie zmiany w przebiegu granicy polskiej po II wojnie światowej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację gospodarczo-społeczną na ziemiach polskich po II wojnie światowej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny zmian w przebiegu granicy polskiej po II wojnie światowej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje sytuację gospodarczą i demograficzną Polski przed i po II wojnie światowej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia straty spowodowane II wojną światową w jego regionie;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie kierunki migracji ludności na ziemiach polskich i do Polski; • wymienia skutki II wojny światowej dla Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację Polaków i władz polskich na emigracji. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny migracji ludności na ziemiach polskich i do Polski; • wyjaśnia podłoże akcji „Wisła” i pogromu kieleckiego. 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia wpływ II wojny światowej na gospodarkę i społeczeństwo polskie; • przedstawia sytuację Polaków w ZSRS. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zmiany gospodarczo-społeczne, które zaszły po II wojnie światowej w jego regionie.
16. Tworzenie podstaw władzy komunistycznej w Polsce	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: proces szesnastu, Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej; • przedstawia wyniki referendum z 1946 r. i wyborów do Sejmu Ustawodawczego z 1947 r.; • wymienia założenia reformy rolnej z 1944 r.; • wymienia główne partie polityczne działające w Polsce w końcu lat 40. XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia represje stosowane wobec ludności polskiej przez Urząd Bezpieczeństwa; • charakteryzuje rolę referendum ludowego z 1946 r. i wyborów do Sejmu Ustawodawczego w procesie przejmowania władzy przez komunistów; • przedstawia założenia planu trzyletniego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia okoliczności procesu szesnastu i powstania Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej; • charakteryzuje scenę polityczną w Polsce w 2. poł. lat 40. XX w.; • przedstawia przemiany gospodarcze w Polsce w latach 40. XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jakie były cele zmian gospodarczych wprowadzanych przez komunistów; • wyjaśnia, w jaki sposób komuniści umacniali swoją władzę w Polsce. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia polityczne powody lokalizacji Nowej Huty pod Krakowem; • wymienia inne przykłady inwestycji przemysłowych, które miały odegrać podobną rolę.
17. Podziemie niepodległościowe w walce z władzą komunistyczną	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe organizacje polskiego podziemia niepodległościowego i ich dowódców; • wymienia cele Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”; • wymienia przykładowe cele organizacji konspiracyjnych powstałych po II wojnie światowej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe motywy, którymi kierowali się żołnierze kontynuujący walkę zbrojną po zakończeniu II wojny światowej; • przedstawia metody walki komunistów z oddziałami podziemia niepodległościowego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje cele organizacji konspiracyjnych powstałych po II wojnie światowej; • przedstawia motywy, którymi kierowali się żołnierze kontynuujący walkę zbrojną po zakończeniu II wojny światowej; • wymienia różne nurty ideowe wśród organizacji niepodległościowych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje politykę historyczną i ideową komunistów w 2. poł. lat 40. XX w.; • przedstawia bilans działalności polskiego podziemia niepodległościowego; • wyjaśnia genezę określenia żołnierze wyklęci/żołnierze niezłomni. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działalność oddziału poakowskiego dowodzonego przez Antoniego Hedę „Szarego” lub innego oddziału podziemia niepodległościowego nieopisanego w podręczniku.
18. Stalinizm w Polsce 1947–1956	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia represje aparatu bezpieczeństwa wobec społeczeństwa polskiego w okresie stalinizmu; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie nomenklatura, procesy pokazowe; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje metody indoktrynacji i propagandy stosowane przez władze komunistyczne; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę wojska w umacnianiu władzy komunistycznej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje elementy polityki wewnętrznej komunistów polskich wzorowane na ZSRS;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe środki propagandowe stosowane przez komunistów; wymienia przykładowe postanowienia konstytucji PRL; wymienia założenia planu sześcioletniego. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje politykę gospodarczą komunistów w I. poł. lat 50. XX w.; wymienia cechy socrealizmu. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje politykę władz komunistycznych wobec Kościoła katolickiego; przedstawia rolę aparatu partyjnego i aparatu bezpieczeństwa w umacnianiu władzy komunistycznej. 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia, skutki polityki gospodarczej I. poł. lat. 50. XX w.; wyjaśnia, co wpływało na różny stosunek społeczeństwa polskiego do władz komunistycznych w Polsce; przedstawia zmiany w organizacji władz państwowych wprowadzonych przez konstytucję PRL w stosunku do II Rzeczypospolitej. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice między sytuacją w Polsce a w krajach bloku wschodniego.
IV. Świat w 2. połowie XX wieku					
19. Europa Środkowo-Wschodnia pod wpływami sowieckimi	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy procesu sowyetyzacji Europy Środkowo-Wschodniej; wymienia cechy procesu destalinizacji w ZSRS i krajach bloku wschodniego; wymienia przykładowe przyczyny i skutki wystąpień społecznych w krajach bloku wschodniego po śmierci J. Stalina (Węgry, Czechosłowacja). 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przyczyny i skutki oraz reakcję władz ZSRS na wystąpienia społeczne w NRD; przedstawia reakcję władz ZSRS na wystąpienia społeczeństw w Czechosłowacji i na Węgrzech; wyjaśnia, na czym polegała doktryna L. Breżniewa. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces sowyetyzacji Europy Środkowo-Wschodniej; charakteryzuje proces destalinizacji w ZSRS i krajach bloku wschodniego; charakteryzuje wystąpienia społeczeństw w bloku wschodnim po śmierci J. Stalina: wystąpienia w NRD, powstanie węgierskie i Praską Wiosnę. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia politykę zagraniczną N. Chruszczowa; porównuje wystąpienia społeczeństw w bloku wschodnim po śmierci J. Stalina; wskazuje różnice w reakcji państw i społeczeństw bloku wschodniego na wystąpienia w NRD, Czechosłowacji i na Węgrzech; ocenia szanse przeprowadzenia liberalnych reform w bloku wschodnim po śmierci J. Stalina. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia, w jaki sposób pamięć o wystąpieniach społecznych została uczczona w przestrzeni publicznej w krajach Europy Środkowo-Wschodniej.
20. Nowa mapa świata. Dekolonizacja	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia zmiany na mapie świata powstałe w wyniku procesu dekolonizacji po II wojnie światowej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia metody procesu dekolonizacji przeprowadzanego przez Wielką Brytanię i Francję; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia wpływ II wojny światowej na proces dekolonizacji; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia stosunek mocarstw i ONZ do procesu dekolonizacji; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia problemy związane z procesem dekolonizacji obecne w literaturze i filmie.

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> wymienia metody procesu dekolonizacji przeprowadzanego przez Wielką Brytanię i Francję; wymienia podłoże konfliktów wewnętrznych w koloniach. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces uzyskiwania niepodległości przez Indie; wymienia cele Organizacji Jedności Afrykańskiej; wyjaśnia, na czym polegała polityka apartheidu w Republice Południowej Afryki. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces uzyskiwania niepodległości przez Algierię; porównuje proces dekolonizacji przeprowadzany przez Wielką Brytanię i Francję; charakteryzuje konflikty wewnętrzne w koloniach i ich konsekwencje. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje przemiany w Republice Południowej Afryki; przedstawia bilans procesu dekolonizacji; ocenia efekty działalności Organizacji Jedności Afrykańskiej. 	
21. Konflikty na Bliskim Wschodzie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie Izrael i Autonomię Palestyńską; pokazuje na mapie tereny sporne między Izraelem a państwami arabskimi; wymienia wojny między Izraelem a państwami arabskimi i ich skutki; wymienia przykłady działalności Organizacji Wyzwolenia Palestyny. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia okoliczności powstania państwa Izrael w Palestynie; przedstawia cele Organizacji Wyzwolenia Palestyny; wymienia przyczyny i skutki rewolucji islamskiej w Iranie; wymienia postanowienia porozumienia z Waszyngtonu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje stosunki Izraela z państwami arabskimi; wymienia przyczyny i skutki kolejnych wojen Izraela z państwami arabskimi; wyjaśnia rolę porozumienia z Camp David; charakteryzuje działalność Organizacji Wyzwolenia Palestyny. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację w Palestynie przed II wojną światową; wyjaśnia rolę intifady; przedstawia rolę islamu w życiu politycznym w państwach bliskowschodnich. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje współczesne relacje izraelsko-palestyńskie.
22. Zimna wojna – rywalizacja USA i ZSRS o dominację w świecie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przyczyny i skutki kryzysu kubańskiego; wymienia przykładowe przyczyny i skutki kryzysu berlińskiego; wymienia przykładowe przyczyny i skutki wojny w Wietnamie; wymienia przykładowe postanowienia aktu końcowego KBWE. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny i skutki kryzysu kubańskiego; przedstawia przyczyny i skutki kryzysu berlińskiego; przedstawia przyczyny i skutki wojny w Wietnamie; przedstawia inne płaszczyzny, na których dochodziło do rywalizacji między Stanami Zjednoczonymi a ZSRS. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację na Kubie na przełomie lat 50. i 60. XX w.; przedstawia rywalizację w państwach Ameryki Łacińskiej między komunistami a miejscowymi reżimami lub partyzantką wspieranymi przez USA; przedstawia proces rozbrojeniowy. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego ideologia komunistyczna zyskiwała zwolenników w krajach Ameryki Łacińskiej; ocenia wpływ konfliktów międzynarodowych na pozycję Stanów Zjednoczonych i ZSRS; ocenia, które z państw wygrało rywalizację o dominację w XX-wiecznym świecie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia, w jaki sposób udział w wojnie w Wietnamie odcisnął się na społeczeństwie amerykańskim.

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
23. Daleki Wschód po II wojnie światowej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegała polityka wielkiego skoku i rewolucja kulturalna w Chinach; • wymienia zmiany, które zaszły w Chinach po śmierci Mao Zedonga. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia stosunki między ChRL a ZSRS po II wojnie światowej; • przedstawia zjawisko „azjatyckich tygrysów”. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację w Chinach po II wojnie światowej; • charakteryzuje przemiany w ChRL po śmierci Mao Zedonga; • charakteryzuje sytuację w Japonii po II wojnie światowej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje politykę zagraniczną ChRL; • ocenia rolę Chin w międzynarodowym układzie sił. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia relację między dwoma państwami chińskimi po II wojnie światowej; • wyjaśnia, jak te relacje wpływają na stosunki międzynarodowe.
24. Integracja europejska	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie proces rozszerzania się Wspólnot Europejskich a potem Unii Europejskiej; • wymienia organy Unii Europejskiej i ich przykładowe kompetencje; • wymienia ojców założycieli Unii Europejskiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe przyczyny współpracy pomiędzy państwami europejskimi; • przedstawia etapy i obszary integracji europejskiej; • wymienia cele Rady Europy. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny współpracy i integracji pomiędzy państwami europejskimi; • wyjaśnia, co wpłynęło na pojawienie się idei integracji europejskiej; • przedstawia cele i działalność Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia korzyści, jakie wynikają z członkostwa w Unii Europejskiej; • ocenia zagrożenia, jakie może nieść za sobą funkcjonowanie Unii Europejskiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym się różnią i jakie mogą być konsekwencje różnych koncepcji jednoczenia Europy.
25. Przemiany społeczne, kulturowe i technologiczne na Zachodzie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia zmiany demograficzne i społeczne w 2. poł. XX w.; • pokazuje na mapie kierunki migracji w 2. poł. XX w. i wyjaśnia ich przyczyny; • charakteryzuje kulturę masową 2. poł. XX w.; • wymienia subkultury młodzieżowe. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia główne nurty w muzyce, literaturze i filmie w 2. poł. XX w.; • przedstawia zmiany w sztukach plastycznych w 2. poł. XX w.; • przedstawia rozwój środków komunikacji w 2. poł. XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia konsekwencje przemian demograficznych i społecznych w 2. poł. XX w.; • przedstawia zmiany w pozycji kobiety w społeczeństwie w 2. poł. XX w.; • wyjaśnia, jak zmiany społeczne i kulturowe wpłynęły na pozycję rodziny w 2. poł. XX w.; • charakteryzuje stosunek młodzieży do zastanej kultury i obyczajowości w 2. poł. XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ rozwoju środków przekazu informacji na przemiany społeczne i kulturalne; • przedstawia najważniejsze nurty filozoficzne w 2. poł. XX w.; • wyjaśnia wpływ Soboru Watykańskiego II i pontyfikatu Jana Pawła II na przemiany w Kościele katolickim. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe filmy i dzieła literackie, które, jego zdaniem, najlepiej przedstawiają zmiany zachodzące w społeczeństwie w XX w. i uzasadnia swój wybór.

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Polska Rzeczpospolita Ludowa					
26. Rok 1956 – Poznański Czerwiec i Polski Październik	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, kim byli puławianie i natolińczycy; • wymienia przykładowe przyczyny i skutki Poznańskiego Czerwca; • wyjaśnia pojęcie Polski Październik. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia zmiany w polityce władz komunistycznych po śmierci J. Stalina; • przedstawia różnice pomiędzy puławianami, a natolińczykami; • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki Poznańskiego Czerwca; • przedstawia okoliczności objęcia władzy przez W. Gomułkę. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zmiany w strukturze aparatu bezpieczeństwa po śmierci J. Stalina; • wyjaśnia, na czym polegała walka o władzę w łonie PZPR po śmierci B. Bieruta; • przedstawia reakcje społeczeństwa na wydarzenia w kraju w 2. poł. 1956 r. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia reakcje społeczeństwa na wydarzenia na Węgrzech w 2. poł. 1956 r.; • ocenia, w której dziedzinie zmiany wprowadzane po śmierci J. Stalina były najbardziej widoczne; • ocenia politykę W. Gomułki w kontekście przemian w Polsce po śmierci J. Stalina. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • ocenia rolę wyborów do Sejmu w 1957 r. w kontekście przemian politycznych w 2. poł. lat 50. XX w.
27. Polska w czasach Władysława Gomułki 1956–1970	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia obchody Milenium Chrztu Polski i Tysiąclecia Państwa Polskiego; • wymienia inicjatywy polskie w polityce zagranicznej w okresie rządów W. Gomułki. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje sytuację gospodarczą w okresie rządów W. Gomułki; • wymienia elementy polityki władz komunistycznych wobec Kościoła katolickiego na przełomie lat 50. i 60. XX w. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób władza przywracała kontrolę partii nad społeczeństwem; • charakteryzuje stosunek władz komunistycznych do Kościoła katolickiego na przełomie lat 50. i 60. XX w.; • wyjaśnia, dlaczego zorganizowano dwa odrębne obchody rocznicy wydarzenia związanego z początkiem Polski. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje politykę zagraniczną Polski w okresie rządów W. Gomułki; • ocenia znaczenie listu biskupów polskich do biskupów niemieckich z 1965 r.; • ocenia, na ile W. Gomułka spełnił nadzieje Polaków związane z objęciem przez niego władzy. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, jak obchodzono Milenium Chrztu Polski i Tysiąclecie Państwa Polskiego w jego regionie; • przedstawia osiągnięcia polskich artystów na arenie międzynarodowej.
28. Protesty społeczne 1968 i 1970 r.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe przyczyny i skutki wydarzeń marca 1968 r.; • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wydarzeń grudnia 1970 r. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia postulaty frakcji działających wewnątrz PZPR w latach 60. XX w.; • wskazuje przykładowe różnice między wydarzeniami marca 1968 r. a grudnia 1970 r. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny niezadowolenia społecznego z rządów W. Gomułki; • przedstawia rywalizację wewnątrz PZPR w latach 60. XX w. i jej wpływ na wydarzenia marca 1968 r.; • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wydarzeń marca 1968 r. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co budziło niezadowolenie społeczeństwa w okresie rządów W. Gomułki; • przedstawia znaczenie listu 34; • porównuje protesty społeczne z marca 1968 r. i grudnia 1970 r. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym było poselskie koło „Znak” i przedstawia jego działalność, szczególnie w trakcie wydarzeń marcowych 1968 r.

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
29. Dekada Edwarda Gierka 1970–1980	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny i skutki wydarzeń czerwca 1976 r.; wymienia cele polityki gospodarczej ekipy E. Gierka i podaje przykłady jej realizacji. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje politykę gospodarczą ekipy E. Gierka; charakteryzuje politykę zagraniczną E. Gierka; wymienia cechy kultury polskiej lat 70. XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zmiany wprowadzone do konstytucji w 1976 r.; wyjaśnia, jakie znaczenie miał wybór kard. Karola Wojtyły na papieża i jego pierwszej pielgrzymki do Polski; charakteryzuje kulturę polską lat 70. XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia politykę gospodarczą ekipy E. Gierka; charakteryzuje przemiany ustrojowo-administracyjne z okresu rządów E. Gierka; wyjaśnia, jakie sukcesy Polaków i dlaczego wykorzystywała propaganda lat 70. XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Fiat 126p stał się symbolem epoki E. Gierka.
30. Opozycja polityczna w PRL 1976–1980	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe organizacje opozycyjne działające w Polsce w II poł. lat 70. XX w. (KOR, ROPCiO, WZZ); przedstawia cele działań KOR-u i WZZ; wymienia przykłady działań środowisk opozycyjnych w Polsce w 2. poł. lat 70. XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia cele działań organizacji opozycyjnych w Polsce w latach 70. XX w.; charakteryzuje działalność środowisk opozycyjnych w Polsce w 2. poł. lat 70. XX w.; wyjaśnia, co wpływało na stosunek władz PRL-u do organizacji opozycyjnych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia organizacje opozycyjne działające w Polsce w 2. poł. lat 70. XX w.; przedstawia cele działań tych organizacji; porównuje działalność różnych środowisk opozycyjnych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, który nurt działalności opozycyjnej władze PRL zwalczały najbardziej i dlaczego; porównuje stosunek władz PRL do opozycji w 2. poł. lat 40. i w latach 70. XX w.; ocenia rolę organizacji opozycyjnych w życiu społeczeństwa polskiego w latach 70. XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia losy mniej znanych działaczy opozycyjnych (np. Andrzej i Benedykt Czumowie, członkowie grupy taterników, Kazimierz Świłoń, Ryszard i Jerzy Kowalczykowie).
31. Narodziny „Solidarności” 1980–1981	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przyczyny i skutki strajków z 1980 r.; przedstawia przykłady działalności NSZZ „Solidarność”; wymienia elementy kryzysu gospodarczego w latach 1980–1981. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny, przebieg i skutki strajków z 1980 r.; przedstawia struktury NSZZ „Solidarność”; charakteryzuje sytuację gospodarczą w latach 1980–1981. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia zmiany personalne w PZPR, które zaszły po powstaniu „Solidarności” i wyjaśnia ich przyczyny; przedstawia relacje między władzami PRL a NSZZ „Solidarność”; przedstawia stosunek członków PZPR do NSZZ „Solidarność”. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia zmiany w strukturach PZPR, które zaszły po powstaniu „Solidarności”; ocenia znaczenie „prowokacji bydgoskiej”; porównuje wystąpienia społeczne z lat 1970 i 1976 ze strajkami w 1980 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia działalność Niezależnego Zrzeszenia Studentów w latach 1980–1981.

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
32. Czas stanu wojennego 1981–1983	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia ograniczenia w funkcjonowaniu społeczeństwa, jakie wprowadzono w trakcie stanu wojennego; podaje przykłady represji wobec działaczy opozycji i osób ją wspierających w trakcie i po zakończeniu stanu wojennego. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia reakcję działaczy „Solidarności” na wprowadzenie stanu wojennego; charakteryzuje opór obywateli wobec władz w czasie stanu wojennego; charakteryzuje sytuację gospodarczą w czasie stanu wojennego. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia reakcję obywateli na wprowadzenie stanu wojennego; przedstawia reakcję państw zachodnich na wprowadzenie w Polsce stanu wojennego; charakteryzuje rolę Kościoła w trakcie stanu wojennego. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wskazuje związki między sytuacją gospodarczą na początku lat 80. XX w. a stanem wojennym; ocenia, jak ograniczenia stanu wojennego wpłynęły na życie codzienne obywateli; ocenia legalność i zasadność wprowadzenia stanu wojennego. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia ocenę stanu wojennego w literaturze i filmie polskim; przedstawia przykładowe happeningi Pomarańczowej Alternatywy i ich związek z rzeczywistością PRL lat 80. XX w.
33. Polacy poza Polską	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia działalność i rolę Instytutu Polskiego i Muzeum im. gen. Sikorskiego oraz Instytutu Literackiego; wymienia przyczyny emigracji w okresie PRL; wymienia grupy Polaków, które po zakończeniu wojny pozostały na terenie ZSRS. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację Polaków, którzy zdecydowali się pozostać na emigracji po zakończeniu II wojny światowej; przedstawia stosunek władz PRL do polskich emigrantów. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co wpływało na sytuację Polaków, którzy zdecydowali się pozostać na emigracji po zakończeniu II wojny światowej; przedstawia położenie i rolę polskich władz emigracyjnych; charakteryzuje działalność kulturalną polskiej emigracji po II wojnie światowej. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację Polaków w ZSRS po II wojnie światowej; przedstawia stosunek władz PRL do osób, które pozostały na terenie ZSRS; przedstawia sytuację Polaków na Zaolziu. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sylwetki twórców emigracyjnych; ocenia wpływ ich twórczości na społeczeństwo w kraju.
VI. Polska i świat na przełomie XX i XXI w.					
34. Kryzys w Związku Sowieckim	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki, które przyczyniły się do kryzysu Związku Sowieckiego; wyjaśnia terminy: <i>perestrojka</i> i <i>glasnost</i>. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia trudności gospodarcze ZSRS na przełomie lat 70. i 80. XX w.; charakteryzuje gospodarkę ZSRS na przełomie lat 70. i 80. XX w.; charakteryzuje politykę zagraniczną Michaiła Gorbaczowa. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje politykę wewnętrzną Michaiła Gorbaczowa; charakteryzuje konflikty narodowościowe w ZSRS; wyjaśnia przyczyny interwencji sowieckiej w Afganistanie. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia działalność dysydentów w ZSRS; ocenia skutki interwencji sowieckiej w Afganistanie. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia podłoże i konsekwencje konfliktów etnicznych w ZSRS w 2. poł. lat 80. i w latach 90. XX w.; przedstawia konsekwencje inwestycji gospodarczych w ZSRS dla środowiska naturalnego.

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
35. Upadek Polski Ludowej i narodziny III Rzeczypospolitej	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia problemy gospodarcze Polskie w latach 80. XX w.; wymienia zmiany ustrojowe, do których doszło w Polsce w wyniku decyzji podjętych w trakcie obrad Okrągłego Stołu. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia relacje między władzą a opozycją po stanie wojennym; wymienia kolejne zmiany ustrojowe z lat 1989–1990; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia projekty reform i zmiany w polityce gospodarczej w Polsce w latach 80. XX w.; charakteryzuje obrady Okrągłego Stołu. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co wpływało na zmianę stosunku władzy do opozycji; ocenia realizację ustaleń Okrągłego Stołu. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, genezę i znaczenie pojęć: wybory kontraktowe i Sejm kontraktowy; wyjaśnia, kim byli „badylarze”.
36. Jesień Ludów 1989 r. i jej konsekwencje	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia organizacje opozycyjne działające w krajach bloku wschodniego w latach 70. i 80. XX w.; wymienia cechy charakterystyczne przemian z lat 1989–1990 w krajach bloku wschodniego. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację w krajach bloku wschodniego w latach 70. i 80. XX w.; charakteryzuje przemiany z lat 1989–1990 w NRD, Czechosłowacji, Rumunii. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje przemiany z lat 1989–1990 na Węgrzech; porównuje proces przemian w krajach bloku wschodniego; wyjaśnia, czym różniły się przemiany w Rumunii od przemian w pozostałych krajach bloku wschodniego. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje przemiany z lat 1989–1990 w Bułgarii; wyjaśnia, co wpływało na przebieg zmian w krajach bloku wschodniego. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego na określenie wydarzeń w NRD w 1989 r. używa się wyrażenia „Niemcy zagłosowali nogami”.
37. Rozpad Związku Sowieckiego, Czechosłowacji i Jugosławii	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie państwa, które powstały po rozpadzie ZSRS, Czechosłowacji i Jugosławii; wymienia przyczyny rozpadu ZSRS; wymienia przyczyny rozpadu Jugosławii; wymienia przyczyny rozpadu Czechosłowacji. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje konflikty etniczno-religijne w Jugosławii; przedstawia etapy rozpadu ZSRS; wymienia państwa, które utworzyły Wspólnotę Niepodległych Państw; przedstawia etapy rozpadu Jugosławii. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia konsekwencje rozpadu ZSRS i Jugosławii; przedstawia rolę Wspólnoty Niepodległych Państw; przedstawia udział organizacji międzynarodowych w konflikcie w byłej Jugosławii. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje problemy ZSRS na przełomie lat 80. i 90. XX w.; przedstawia walkę o władzę w ZSRS w latach 90. XX w.; porównuje przebieg procesu rozpadu ZSRS, Czechosłowacji i Jugosławii; ocenia udział organizacji międzynarodowych w konflikcie w byłej Jugosławii. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny i skutki wojen czeczeńskich.
38. Świat na początku XXI wieku	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady konfliktów zbrojnych na świecie na przełomie XX i XXI w.; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny konfliktów zbrojnych na świecie na przełomie XX i XXI w.; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje działania podjęte przez wspólnotę międzynarodową w celu zwalczania terroryzmu; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie wojny hybrydowej i podaje jej przykłady; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia konflikt w Syrii w kontekście wydarzeń Arabskiej Wiosny z początku XXI w.

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje terroryzmu we współczesnym świecie i przykładowe organizacje terrorystyczne; wymienia przykładowe problemy biednego Południa. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje działalność terrorystów, przywołując przykłady działalności konkretnych organizacji terrorystycznych; wyjaśnia, na czym polega podział na bogatą Północ i biedne Południe. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje problemy biednego Południa; wyjaśnia, w jaki sposób problemy biednego Południa przyczyniają się do braku stabilizacji w regionie. 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia wpływ konfliktów i problemów współczesnego świata na układ sił i funkcjonowanie państw. 	
39. III Rzeczpospolita	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia reformy przeprowadzone w Polsce w latach 90. XX w.; wymienia najważniejsze partie polityczne działające w Polsce w latach 90. XX w. i na początku XXI w.; wymienia zasady konstytucji z 1997 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia problemy III Rzeczypospolitej ze szczególnym uwzględnieniem problemu lustracji i rozliczenia zbrodni popełnionych w PRL; charakteryzuje przemiany składu polskiego Sejmu na przełomie XX i XXI w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje scenę polityczną w Polsce na początku lat 90. XX w.; wyjaśnia, co wpływało na skład polskiego Sejmu na przełomie XX i XXI w.; charakteryzuje reformy przeprowadzone w Polsce w latach 90. XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia bilans przemian w Polsce po 1989 r.; ocenia proces lustracji i dekomunizacji przeprowadzany w Polsce po 1989 r.; wyjaśnia, na czym polegała „falandyzacja prawa”, oraz jakie były jej przyczyny i skutki. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje przyczyny upadku rządów w latach 90. XX w.
40. Polska w integrującym się świecie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie sąsiadów Rzeczypospolitej w XXI w.; wymienia reformy gospodarcze przeprowadzone w Polsce w latach 90. XX w.; przedstawia proces integracji Polski z Unią Europejską. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację gospodarczą Polski w latach 90. XX w.; wymienia kierunki polskiej polityki zagranicznej na przełomie XX i XXI w.; wymienia porażki i sukcesy polskiej polityki zagranicznej po 1989 r.; przedstawia proces wejścia Polski do NATO. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje przemiany w kulturze po 1989 r.; przedstawia bilans przemian gospodarczych w Polsce po 1989 r.; przedstawia działania Polski podjęte w ramach NATO. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia konsekwencje przemian gospodarczych w Polsce po 1989 r.; ocenia polską politykę zagraniczną po 1989 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego w 1990 r. doszło do podpisania układu granicznego z RFN, mimo że RFN uznała polską granicę zachodnią w 1970 r.; przedstawia zmiany gospodarczo-społeczne, które zaszły po 1989 r. w jego regionie.